

Folkeuniversitetet i Vejle

Program vinter-forår 2024

folkeuniversitet-vejle.dk

Alle foredrag er arrangeret af Folkeuniversitetet og de nævnte organisationer. Folkeuniversitetet samarbejder desuden med **Vejle Bibliotek**.

VIGTIGT: Kontroller eventuelle ændringer i programmet på folkeuniversitet-vejle.dk. Her kan du også læse mere om foredragene.

Tilmeld dig senest en uge før et foredrag!

Kontakt: fu.vejle@gmail.com – tlf.6178 5551

Vi glæder os til at se dig i Folkeuniversitetet!

• Tirsdag 2. januar kl. 19.00

Familiens sorte får

Foredrag ved *Peter Olsen*, slægtsforsker, fmd. for slægtshistoriske foreninger i Thy og Vesthimmerland

Carl ville hellere løbe på skøjter end arbejde, og Jens fik en tatovering til minde om sin kone og børn, da han og konen blev skilt - det ved vi fra fængslernes fangeprotokoller.

Med udgangspunkt i 'sorte får' fra egen familie gennemgår Peter Olsen kilder, der beretter om fortidens forbrydere og deres gerninger. Disse kilder - hvoraf stadig flere kan læses online - rummer ofte oplysninger, vi ikke finder andre steder, såsom beskrivelser af forbrydernes udseende og særlige kendetegn samt udførlige levnedsbeskrivelser fra barndom til domfældelse.

Sted: Vejle Stadsarkiv, Vedelsgade 17, 7100 Vejle
Entre: 50 kr. ved indgang, gratis for medlemmer af VSF.
Arr.: Vejleegnens Slægtshistoriske Forening

• Torsdag 18. januar kl. 19.00

Landbokultur under forvandling 1950-2024

Foredrag ved *Johs. Nørregaard Frandsen*, prof. emer. ved Institut for Kulturvidenskaber, SDU

I 1950'erne var Danmark uden for de større byer præget af en landbokultur, der havde rod i sogne, landsbyer og andelsbevægelsen. Landbruget var førende erhverv og sammen med de kirkelige og folkelige miljøer centrum for en særlig livsform. I de følgende årtier forvandlede livet på landet sig imidlertid epokegørende. En voldsom afvandring af erhvervet satte ind. Landbruget blev højteknologisk, men folketomt. Landsbyerne bløder, ligesom stationsbyer og mindre købstæder har mistet status.

Da velfærdssamfundet foldede sig ud, blev livet på landet således udfordret. Selvstændighedskulturen og landsognenes liv blev slidt ned, så det, der engang var midten af Danmark, nu blev marginalt. Fra og med 1980'erne blev landbruget desuden ramt af kritik, der omfattede miljøpåvirkning og produktionsformer.

Foredraget skildrer og diskuterer disse ændringer og deres konsekvenser for et fortsat liv i landdistrikterne og landbrugets samfundsmæssige og politiske rolle.

Sted: Vejle Bibliotek, Willy Sørensens Plads 1, 7100 Vejle
Entre: 60 kr. ved indgang
Tilmelding til fu.vejle@gmail.com - sms 6178 5551
Arr.: Folkeuniversitetet i Vejle og Vejle Bibliotek

• Lørdag 10. februar kl. 15.00

Markering af Afstemningen 10. februar 1920 - *Diplomat i grænselandet*

Foredrag ved *Henrik Becker-Christensen*, dr. phil., leder af Institut for Grænseregionsforskning og tidligere dansk generalkonsul i Flensborg

Henrik Becker-Christensen fortæller ud fra sin bog *Diplomat i grænselandet* om sit arbejde gennem 19 år fra generalkonsulatet i Flensborg. Han kommer ind på sit arbejde siden 1976 med både det danske mindretal syd for grænsen og det tyske mindretal nord for grænsen. Mindretallene i grænseregionen arbejder i dag for hinanden frem for imod hinanden.

Efter foredraget er der kaffebord og fællessang. Alle er velkomne.

Sted: Balle Forsamlingshus, Ballevej 59, 7182 Bredsten
Entre: 100 kr., som indbetales ved tilmelding til 0758 - 3225 667577
Tilmelding senest 5. februar til rykind@bbsyd.dk, tlf. 4026 5489
Arr.: Grænseforeningen Vejle Vesteregn, Balle Valgmenighed, Balle Forsamlingshus og Historisk Samfund for Sydøstjylland

VIGTIGT:

Kontroller eventuelle ændringer i programmet på folkeuniversitet-vejle.dk. Her kan du også læse mere om foredragene.

Tilmeld dig senest en uge før et foredrag!

• **Torsdag 22. februar kl. 19.00**

Kunstig intelligens afkodet

Foredrag ved *Kristoffer Laigaard Nielbo*, professor, Center for Humanities Computing, Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet

Foredraget giver indsigt i, hvad kunstig intelligens (eng. Artificial Intelligence, AI) er, hvordan den allerede bruges på en række vigtige samfundsområder (fx industri, forskning og privatliv), og hvordan den vil forandre en række sektorer (fx undervisning, sundhed, underholdning). Fokus vil især være på AI-teknologi, der 'lærer' og 'forstår' sprog, fx ChatGPT. Vi kaster et kritisk blik på centrale begreber som sprogmodel og modeltræning, og vi diskuterer fordele og udfordringer ved AI - alt sammen gennem eksempler hentet fra verden omkring os.

Gennem foredraget får vi således en fornemmelse for såvel fordele som ulemper knyttet til teknologien og desuden en grundforståelse for de afgørende etiske overvejelser, som enhver anvendelse af AI-teknologi bør kalde på. Alt i alt klædes vi på til at forholde os til AI-teknologi i hverdagen på forsvarlig vis.

Sted: Vejle Bibliotek, Willy Sørensens Plads 1, 7100 Vejle

Entre: 60 kr. ved indgang

Tilmelding til fu.vejle@gmail.com - sms 6178 5551

Arr.: Folkeuniversitetet i Vejle og Vejle Bibliotek

• **Mandag 4. marts kl. 19.00**

Når menneskers risikovillighed og stormfloderne mødes

Foredrag ved *Per Sørensen*, kystteknisk chef, Vejledning - Klima og Kystbeskyttelse, Kystdirektoratet

Vi mennesker er vilde med at bo tæt på havet, ja gerne i strandkanten. Trods århundreder med oversvømmelser i disse områder fortsætter vi stadigvæk med at bo og bygge så tæt på havet, at vi ikke levner plads til den naturlige dynamik.

Og hvad er så den naturlige dynamik med erosion og oversvømmelse? Hvordan ser fremtidens klima ud, og hvad kan vi gøre?

Som supplement til foredraget vil en medarbejder fra Vejle Kommunes klimasekretariat give eksempler på lokale problemstillinger og forholdsregler.

Sted: Økolariet, Dæmningen 11, 7100 Vejle

Entre: 60 kr. ved indgang

Tilmelding til fu.vejle@gmail.com - sms 6178 5551

Arr.: Folkeuniversitetet i Vejle og Økolariet

• **Lørdag 16. marts kl. 16.00**

Min morfars hemmeligheder - Breve fra Anden Verdenskrig

Foredrag ved *Peter Nejsum*, sognepræst i Brønshøj

Sognepræst Peter Nejsum fortæller ud fra sin og journalist Ulla Bidstrups bog *Min morfars hemmeligheder - Breve fra Anden Verdenskrig* (2022). Han vil især beskæftige sig med forholdene i Leipzig under og efter 2. verdenskrig, hvor hans morfar voksede op og boede som nygift med Nejsums danske mormor. Hans morfar var tysk soldat under hele krigen. Familien skrev breve om tilstanden i Leipzig og dens overtagelse i 1945 af russerne.

Efter foredraget serveres en østtysk ret - *Soljanka suppe*. Der afsluttes med årsmøde i kreds 20. Alle er velkomne.

Sted: Vingsted Mølle, Vingstedvej 58, 7182 Bredsten

Entre: 200 kr. for foredrag og suppe. Indbetales ved tilmelding til 7040 - 0001087567

Tilmelding senest 8. marts til rykind@bbsyd.dk, tlf. 4026 5489

Arr.: Grænseforeningen kreds 20

• **Torsdag 21. marts kl. 19.00**

Nolde - maleren, der trådte ved siden af

Foredrag ved *Hans Christian Davidsen*, kulturredaktør ved Flensborg Avis

Hans Christian Davidsen fortæller ud fra sin bog *Nolde - maleren, der trådte ved siden af* (2021).

Efter 1945 blev Emil Nolde fejlagtigt fremstillet som et offer for nationalsocialismen - en fortælling, som han selv byggede fundamentet til. Nolde var ikke blot medlem af nazistpartiet, men han havde også antisemitiske synspunkter.

Så - hvad skal vi stille op med Noldes kunst? Hvorfor har vi ofte vanskeligt ved at skille mennesket og kunstneren fra hinanden?

Efter kaffen er der generalforsamling i Grænseforeningen Vejle Vesteregnet iflg. vedtægterne. Alle er velkomne!

Sted: Vingsted Mølle, Vingstedvej 58, 7182 Bredsten

Entre: 100 kr., som indbetales ved tilmelding til 0758 - 3225 667577

Tilmelding senest 15. marts til rykind@bbsyd.dk, tlf. 4026 5489

Arr.: Grænseforeningen Vejle Vesteregnet

• **Tirsdag 2. april kl. 19.00**

Hvordan sporer man en vandrende håndværker?

Foredrag ved *Hans Peter Poulsen*, slægtsforsker og foredragsholder

Mange håndværkssvende drog på valsen, rundt i Danmark og sydpå i Europa, og de kan være vanskelige at spore.

Hvilke muligheder har vi?

Sted: Vejle Stadsarkiv, Vedelsgade 17, 7100 Vejle

Entre: 50 kr. ved indgang, gratis for medlemmer af VSF.

Arr.: Vejleegnens Slægthistoriske Forening

• **Onsdag 10. april kl. 19.00**

Genåbnede kriminalsager - og fascinationen ved True Crime

Foredrag ved *Frederik Strand*, cand. mag. og ph.d., museumsleder ved Politimuseet

De fleste kriminalsager enten opklares forholdsvis hurtigt eller henlægges som uopklarede. Enkelte sager bliver dog - efter i en periode at være lukket eller henlagt som uopklarede - genåbnet og opklaret.

Hvad er baggrunden for, at kriminalsager åbnes igen? Skyldes det tilfældigheder? Nye efterforskningsmetoder? En ihærdig politiindsats eller nye forbrydelser? - Og har politiet i dag bedre muligheder for at genåbne en sag, end det tidligere har været tilfældet? Hvad revitaliserer de 'døde' sager og fører dem til deres opklaring - og er en genåbnet sag altid ubetvivleligt opklaret?

Disse spørgsmål vil være omdrejningspunktet for museumsleder Frederik Strands foredrag om nogle af historiens største genåbnede sager. Foredraget vil samtidig kredse om True Crime-genrens popularitet: Hvorfor fascineres vi bl. a. af genåbnede drabssager - er det en fascination af det onde, den gådefulde seriemorder, efterforskningsarbejdet - eller af, at retfærdigheden endelig sker fyldest?

Frederik Strand er forfatter til en række prisvindende bøger om efterforskning og politiforhold, bl. a. bøgerne *De forbudte billeder*, *Jagten på morderne stopper aldrig*, *Uropatrujlen* og senest *Med de bare næver - danske drabssager*.

Sted: Vejle Bibliotek, Willy Sørensens Plads 1, 7100 Vejle

Entre: 60 kr. ved indgang

Tilmelding til fu.vejle@gmail.com - sms 6178 5551

Arr.: Folkeuniversitetet i Vejle og Vejle Bibliotek